

MUZEJNÍ OBČASNÍK

MUZEUM
REGIONU
BOSKOVICKA

jihomoravský kraj
3/2019

O. Kubín, Hrad Boskovice

Výstava

Otakar Kubín - Othon Coubine

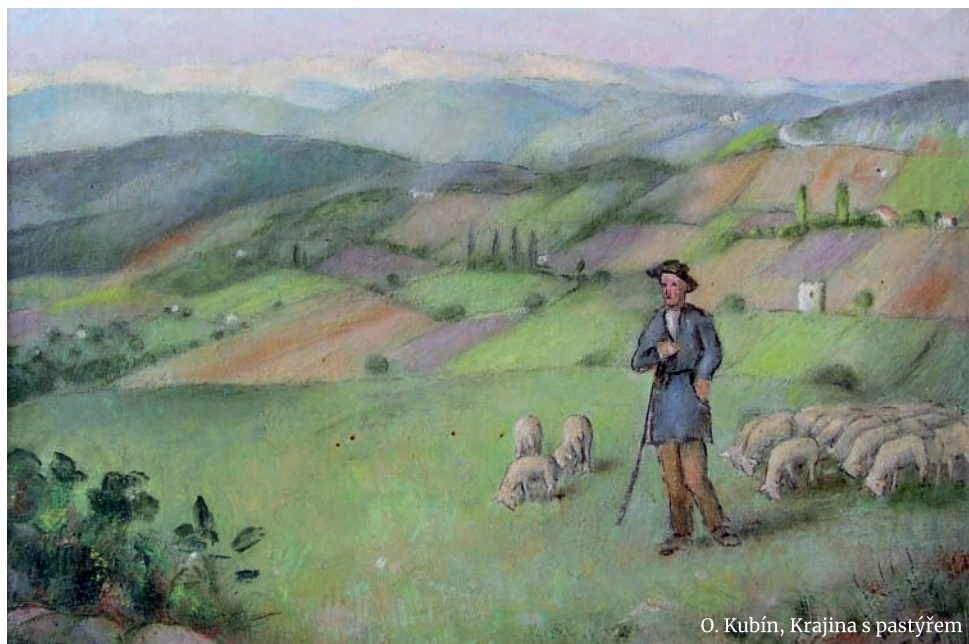
Boskovice - Paříž - Simiane 1883 - 1969

Aktuality a připravované akce

Vážení čtenáři,

I když je Muzeum regionu Boskovicka muzeem, nikoliv galerií, přesto má výtvarné umění v profilu muzea své nezastupitelné místo. Právě jsme se rozloučili s devíti výstavními projekty – průřezovou výstavou kunštátského výtvarníka Víta Ondráčka, s fotografickými výstavami v synagoze a v židovském obecním domě. V rámci festivalu Boskovice jsme měli možnost zhlédnout také výstavu Rafanů – Český les i kresby Karla Nepraše. Festivalové výstavy muzeum společně se spolkem Unijazz pořádá nejen v prostorách muzea, ale také v kině Panorama, galerii Otakara Kubína, a nově také ve veřejném prostoru v centru města. Boskovická festivalová a prázdninová výtvarná galerie se tak díky kurátorce Heleně Musilové rok od roku rozšiřuje. Kromě výstav připravovaných v rámci festivalu Boskovice se pracovníci muzea systematicky věnují dokumentování tvorby místních výtvarníků, uměleckých děl spo-

jených s regionem. O uložení výtvarných děl ve sbírkách se stará historik a kurátor Petr Vítámvás. Výstavy věnované výtvarníkům spojeným s Boskovicemi a Boskovickem patří k těm návštěvnicky nejoblíbenějším. Jsem velice rád, že díky podpoře našeho zřizovatele, Jihomoravského kraje a díky spolupráci a vstřícnosti Moravské galerie v Brně se nám podařilo připravit rozsahem mimořádnou výstavu připomínající padesáté výročí úmrtí Otakara Kubína. Poprvé tak budou v Boskovicích prezentována díla z galerií z celé České republiky a umožní, aby si divák utvořil představu o vývoji celé Kubínovy výtvarné tvorby. Dovolte, abych Vás tímto na výstavu „Otakar Kubín – Othon Coubine, Boskovice – Paříž – Simiane, 1883 – 1969“ co nejsrdčněji pozval. Těší se na Vás pracovníci Muzea regionu Boskovicka. Roman Malach
ředitel Muzea regionu Boskovicka

O. Kubín, Krajina s pastýřem

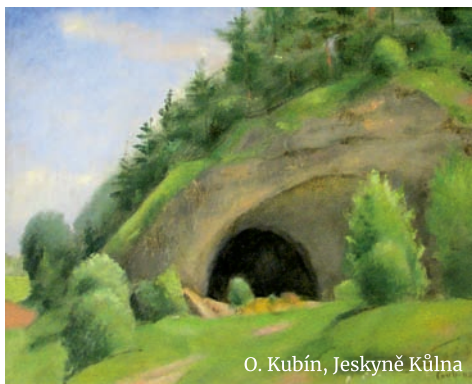
Ohlédnutí

Festival Boskovice 2019

V rámci festivalu Boskovice 2019 zněla hudba v synagoze, vystoupily zde skupiny *Augenblick* a *Bizzare band*, v sále hraběcí rezidence proběhla část divadelního představení souboru *Maso-beton – Parcela 1736*, židovský obecní dům se stal místem pro chvíli usebrání při poslechu audionahrávek *Příběhů 20. století*. Nejen o festivalovém víkendu, ale během prázdninových měsíců byly k vidění výstavy: *Vít Ondráček – Věčný poutník*, *Od pražského jara k sametové revoluci*, *Židovství je o životě*, *Masaryk a Svatá země*. Výstavní projekty probíhaly nejen v muzeu, nově také ve veřejném prostoru. Kdo z festivalového programu ochutnal, určitě nelitoval. Svou žánrovou pestrostí a jedinečnou atmosférou města Boskovice patří festival k těm nejoblíbenějším u nás.

Otakar Kubín - malíř, sochař, grafik

O. Kubín, Jeskyňe Kůlna

O. Kubín, Zátíší se zeleninou a džbánem

Otakar Kubín se narodil 22. 10. 1883 v Boskovicích. Studoval na kamenické škole v Hořicích, následně na Akademii výtvarných umění v Praze. Malířství se učil u významných malířů jako byl Václav Brožík, Vojtěch Hynais a Hanuš Schwaiger. Po absolvování Akademie se vrátil zpátky do Boskovic, začal malovat zdejší krajinu. V roce 1905 odchází do světa, do Antverp, Neapole a Říma. Po návratu domů si na zahradě svých rodičů postavil svůj první ateliér zvaný Bouda. Roku 1907 se zúčastnil významné výstavy OSMY v Praze, načež následovaly další výstavy. V roce 1912 se oženil s první ženou Blaženou Katzovou a rozhodl se, že trvale přesídí do Paříže. Rozhodnutí to nebylo jednoduché, počátky ve Francii byly dost těžké. Přesto se dokázal prosadit a již v roce 1914 měl Otakar Kubín v Paříži úspěšnou samostatnou výstavu. Po vypuknutí války byli manželé Kubínovi internováni v cizineckém táboře v Bordeaux. V té době paní Kubínová otěhotněla. Jejich syn Pascal však roku 1919 zemřel. Poté paní Kubínová vážně onemocněla, odstěho-

vali se proto do zdravějšího prostředí do Apty v marné naději, že se tady uzdraví. Po několika měsících v roce 1920 však zemřela. Za dva roky po těchto tragédiích, které Otakara postihly, se oženil podruhé s Berthe Chaixovou.

O. Kubín, Portrét Dr. Snětiny

O. Kubín, Větrný mlýn v Kořenci

Roku 1925 se trvale usídlil v Simiane a přijal francouzské státní občanství. Pln nadějí na uplatnění svých zkušeností v novém prostředí se roku 1951 vrátil do socialistického Československa. Kromě domácích krajin stále maloval náměty z Provence. Tu s větší či menší věrohodností a pohasínajícím žářem barev. Postupem let byl více a více rozčarován ze zdejších poměrů. Roku 1964, za dramatických okolností a v pokročilém věku, utekl zpět do Francie. Zde mu bylo dáno pět let života, na podzim 17. října 1969 v Marseille zemřel.

Kubín během svého života uspořádal více než 30 samostatných výstav, na desítkách výstav se podílel. Jeho obrazy jsou ve sbírkách řady nejen českých galerií, návštěvníci je mohou obdivovat na výstavách i v mnohých stálých expozicích v Česku a Evropě. Výstava, kterou Muzeum regionu Boskovicka připravuje společně s Moravskou galerií a Jihomoravským krajem představí Kubínovu tvorbu od raného období, jeho vrcholná díla, i v Boskovicích oblíbené náměty – kytice a místní krajinu. Výstava je připravena ve spolupráci s několika českými galeriemi, Alliance Française Brno, městem Boskovice, obcí Simiane a Galerií Otakara Kubína.

Aktuality

Památník Otakara Kubína

Pamětní desku věnovanou Otakaru Kubínovi najdeme na budově hraběcí rezidence. V tomto domě, ve druhém podlaží malíř v 50. a 60. letech 20. století bydlel. Památník v parčíku na ulici Kpt. Jaroše vznikl díky iniciativě Klubu přátel Boskovic v roce 2003 u příležitosti 120. výročí narození Otakara Kubína. Památník se nachází v místě, kde stával rodný dům malíře. Autorem pomníku je Bedřich Čelíkovský. Slavnostní odhalení pomníku proběhlo v sobotu 18. října 2003 za účasti zástupců Francouzského velvyslanectví, hejtmana Jihomoravského kraje, představitelů Města Boskovice a dalších hostů a občanů města. Klub vydal k této příležitosti plakát s reprodukcí obrazu Kytice od Otakara Kubína a dva druhy pohlednic s jeho obrazy. Vzpomínkové setkání u památníku Otakara Kubína Klub přátel Boskovic připravuje pravidelně každý rok, letošní vzpomínka na malíře Otakara Kubína se uskuteční 16.10. v 16 hodin.

Výstava obrazů boskovické malířky Jany Bayerové

Od poloviny října do konce listopadu zaplní prostory muzejního sálu rezidence v Muzeu regionu Boskovicka výstava boskovické malířky Jany Bayerové. Jana vystudovala Střední umělecko-průmyslovou školu v Brně a pokračovala Konzervátorsko restaurátorským studiem při Moravském zemském muzeu v Brně. I když jejím hlavním oborem během studia byla grafika, srdeční záležitostí pro ni bylo vždy malířství. Rozhodujícím pak bylo zhlédnutí výstavy českého malíře Jakuba Schikanedera (1855-1924) ve Valdštejnské jízdárně v Praze roku 1999, který ji inspiroval natolik, že se začala malbě věnovat naplno. V některých obrazech můžeme najít jasnou zálibu a ovlivnění tímto malířem staropražských motivů zahalených osobitou melancholickou náladou podzimních a zimních večerů. Na rozdíl od Schikanedera nezaznívá v Janiných obrazech sociálně kritický tón. Mezi jejími náměty převažují zákoutí a uličky často osvětlené lampami, nostalgická nocturna, ať už z boskovické židovské čtvrti, nebo z jiných moravských a českých

měst, Olomouce, Brna, Prahy. S oblibou maluje také italské Benátky s jejich romantickou atmosférou či typickými karnevalovými maskami. Mimo měst a architektonických ornamentálních motivů zobrazuje i různé krajinné scenérie, zahrady, květiny a zátiší.

V poslední době se do Janiny tvorby mísí nové impulsy. V obrazech se objevují nové malířské prostředky – pokládání zlatých kovových plátek, které vytváří spolu se světlem a barvou zajímavé kontrasty. Na výstavě budou zastoupeny obrazy s boskovickými motivy, přírodní a květinové náměty i další z výše jmenovaných témat. Výstava bude zahájena vernisáží 17. října 2019 v 17 hodin za doprovodu hudební skupiny *Pružiny* a můžete ji navštívit do 29. listopadu 2019. Jste srdečně zváni.

J. Bayerová, Boskovice, Bílkova ul.

Datování historických staveb na Boskovicku z letokruhů dřeva

V mnoha případech pro nejstarší dějiny regionu máme málo historických pramenů, proto pomáhá přesná dendrochronologie a přesné datování vzorků, které pro Muzeum regionu Boskovicka provádí laboratoř Mendlovy univerzity a soukromá laboratoř DendroLab Brno. Asi každý z nás ví, že naše dřeviny, stromy, mají na příčném řezu patrné různě široké letokruhy a jejichž šířka se různě liší. Když skácíme strom a spočítáme jejich počet, zjistíme, jak je daný strom starý. Ale jak postupovat, když je to dřevo skácené již řadu let, mnohdy i staletí? K tomu již potřebujeme dendrochronologii, která se zabývá např. datováním historického dřeva z různých konstrukcí staveb.

Letokruhy u stromů fungují jako jakýsi záznamník okolních podmínek, které v daném místě a čase panují. Dřevina, strom, pak tyto faktory „zapisuje“ do šířky letokruhu. A ony podmínky příznivých a nepříznivých let se za sebou skládají a vytváří onu rozmanitost šířek letokruhů, která vytváří specifické sekvence pro celé území Moravy. Pro území České republiky byly vytvořeny tzv. standardní chronologie – tedy letokruhové řady pro dub, borovici, jedli a smrk. Díky nim pak můžeme historické konstrukce z těchto a podobných dřevin datovat, a máme-li dochovaný poslední letokruh pod kůrou, lze určit přesně rok skácení stromu i dobu, zda byl skácen v létě, v době vegetace, nebo až v zimě v době vegetačního klidu, když už dřevina má vyvinuté tzv. letní dřevo – ten tmavší proužek označující letokruh.

A jak to tedy na Boskovicku s datováním dopadlo? Pomocí speciálního dutého Presslerova přírůstkového nebozezu byly z několika vytipovaných objektů odebrány vzorky dřeva k datování. V několika případech, kdy se předpokládalo jejich středověké či raně novověké stáří, se např. v kostele ve Vanovicích ukázalo, že gotické dveře dochované v kostele byly při přestavbě kostela opětovně použity do novější barokní zárubně (po r. 1737), takže se jejich přesné stáří nepodařilo stanovit a s tím i datovat středověkou stavební činnost kolem výstavby či přestavby kostela. Naopak v kostele v Sebranicích byly v gotickém štítě postaveném nad Vítězným obloukem nalezeny dřevěné překlady otvoru, jejichž datum kácení připadlo na zimu 1301/02. Také ve věži kostela ve Vískách byl dubový trám datovaný do druhé dekady 13. století. A to už je opravdový středověk, související s úsvitem naší současné kultury regionu. Další výzkum staveb bude ještě probíhat, a následné vědecké vyhodnocení poznatků se objeví v dalším svazku Vlastivědy Boskovicka. Je tedy určité na co se těšit. Jiří Pokorný.

Jiří Pokorný odebrává vzorek z trámu.

Probíhá

do výstava **VEDEM**,
30. 10. Tajný časopis chlapců
z terezínského ghetta.

Připravujeme

19. 9. vernisáž výstavy **Otakar Kubín - Othon Coubine**, /Hradní 1, do 24. 11./
26. 9. beseda **Cesta ke spokojenému životu**, Mezigenerační centrum, /Židovský obecní dům/
3. 10. beseda **Proměny Brna - Romové**, Mezigenerační centrum, /Židovský obecní dům/
17. 10. vernisáž výstavy **Jana Bayerová Obrazy**, /Hradní 1, do 29. 11./
19. 10. **Mezinárodní den archeologie** v Boskovicích
22. 10. přednáška **Milana Salaše: Hradisko a svatyně doby bronzové na Cezavách u Blučiny**
24. 10. beseda **Pavla Kosatíka: Václav Havel**
26. 10. projekce němého filmu **Golem** s hudebním doprovodem **Pavla Straky**, synagoga
31. 10. beseda **Pavla Kysilky: Ekonomika a hospodářský vývoj po roce 1989**
7. 11. beseda **Listopad 89 v Boskovicích**
12. 11. ochutnávka **tradičních židovských pokrmů**, /Židovský obecní dům/
16. 11. beseda **Kardinál Tomáš Špidlík a duchovní ve vztahu k totalitním režimům**
28. 11. beseda **17 listopad 89**, Mezigenerační centrum, /Židovský obecní dům/
5. 12. beseda **Tibet - nejen k posvátné hoře Kaliás**, Mezigenerační centrum, /Židovský obecní dům/
5. 12. vernisáž výstavy **Kardinál Tomáš Špidlík (1919-2010) Z celého srdce**, /Hradní 1/
19. 10. **Mezinárodní den archeologie**
Na sobotu 19. října od 14 do 16 hodin si pro Vás muzejníci připravili pravěké odpoledne se zajímavým programem.

Nový školní rok 2019/20

Nabídku programů pro školní třídy a dětské skupiny návštěvníků, včetně novinky „Příběhy a pověsti židovské čtvrti Boskovice“ najdete na naší webové adrese:

<http://www.muzeum-boskovicka.cz/skolam-ucitelum/gs-1048/p1=1266>